No. 1 1e jaargang januari 1981

Redactie-adres : Westerparkstraat 27, 2042 AV - Zandvoort - telef.02507 - 12546

Bij de start

Hierbij mogen wij u het eerste nummer aanbieden van een eigen verenigingsorgaan. Reeds meermalen werd het denkbeeld geopperd om hiertoe over te gaan, maar dan geraakte de idee ook weer even op de achtergrond. Maar nu, in de laatstgehouden bestuursvergadering werd de knoop doorgehakt en het startsein gegeven !

Dit laatste werd mede verantwoord geacht doordat onze adverteerders bereid bleken ons een flink eind op weg te helpen naar een zo sluitend mogelijke exploitatie. We zijn daar echt blij mee !

De opzet is, dat het blad jaarlijks viermaal - dus om het kwartaal - zal verschijnen. Het eerstvolgende nummer komt begin april 1981 uit.

Het ligt in de bedoeling waar nodig tot de invoering van enkele vaste rubrieken te komen. Het gewone verenigingsnieuws en de verenigingsaktiviteiten zullen er een plaats in verkrijgen. Maar ook aan vooral historische wetenswaardigheden zal aandacht worden gegeven. En waar we inzonderheid op uit willen dat is, dat ook de leden er hun zegje in kunnen doen.

In dit eerste nummer zijn al enkele bijdragen in die geest opgenomen. We hopen dat ook anderen straks hun voorbeeld zullen volgen. Reacties zijn van harte welkom bij het redactie-adres !

Wij besluiten met de wens, dat deze eenvoudige opzet moge uitgroeien tot een ver-

enigingsblad, dat wij samen inhoud geven.

Mogen wij daarvoor ook op uw medewerking rekenen ?

"De Klink"

"We zochten naar een enigszins zinvolle naam van het blad en bleven daarbij steken bij "De Klink". Hiermee wordt teruggegrepen op het verleden toen Zandvoorters nog ter visvangst uitvoeren. Zodra de schuiten nà de vangst op "De Wurf" in zicht kwamen, ging de omroeper door het dorp om belangstellende kopers te waarschuwen en het tijdstip van de afslag op het strand bekend te maken.

Dit geschiedde door middel van de klink, een glimmend geschuurde geelkoperen gong van 40 a`45 cm middellijn met handvat. Na een tiental slagen met de klinkslag op de klink gaf de omroeper - meestal op de hoek van de straatjes - zijn boodschap voor de bevolking af, waarbij hij zich o.a. bediende van de woorden :

"Al degeen, die garnael kopen wulle, komme an Zee !"

Bedoelde klink speelde destijds dus een rol bij de berichtgeving en dat laatste is toch ook mee de bedoeling van dit nieuwe blad. Vandaar dat we de benaming "De Klink" wel passend vonden --

De familie DROMMEL -

Wat is er over de afkomst van de familie DROMMEL te vertellen ? Daarop heeft het genootschapslid Tonnie DROMMEL (34) - zelf één der nazaten - getracht een voorlopig antwoord te vinden. Hiervoor heeft hij vele middagen doorgebracht in het rijksarchief te Haarlem. Daar trof hij een doopakte aan van 17 januari 1799 betreffende Pieter DROMMEL, zoon van Aaltje Zuijderduin. Als vader staat in de akte vermeld een zekere Pieter DROMMEL. Van deze laatste ontbreekt echter verder elk spoor. In Zandvoort is hij nooit weer gesignaleerd. Volgens de overlevering zou hij een gevluchte Fransman zijn geweest, die voor de napoleontische troepen zou zijn uitgevlucht !?

Tonnie voornoemd kreeg voorts via een in Duitsland werkzaam familielid nog een ander gegeven in handen en wel omtrent een zekere Ludwig DROMMEL in 1810 in de baltische staat Litouwen geboren. De vraag is gerezen of er mogelijk verband bestaat tussen de vlucht van de Fransman en de geboorte van deze Ludwig'! Opmerkelijk is, dat de familienaam DROMMEL in de baltische staten verder niet schijnt voor te komen. Hoe dit ook zij de schijnwerper wordt nog even gericht op de hierboven eerstgenoemde Pieter DROMMEL van 1799. Want alle DROMMELS in Zandvoort zijn nazaten van deze Pieter !

Deze trouwde in 1825 met Marijtje

PAAP. Haar broer Engel PAAP was de opa van Engel Paap - bijgenaamd "Ep" -, de bekende vroegere bomschuitschipper, die op de hoge leeftijd van 102 jaar overleed !

Uit het huwelijk van Pieter DROMMEL en Marijtje PAAP werden 10 kinderen geboren. Hun dochter Mengsje werd op oudere leeftijd in 1904 geportretteerd door de kunstschilder van Son uit Haarlem. Dit schilderij bevindt zich in het Cultureel Centrum aan het Gasthuisplein. Zij huwde in 1857 met de omroeper en afslager "De Puur" (Jacob Molenaar), toen weduwnaar van Jannetje Koper. -

Ook op nog andere wijze is de naam DROMMEL met Zandvoort verbonden. In 1881 werd het baanvak Haarlem - Zandvoort van de Nederlandse Spoorwegen aangelegd. Vanaf dat moment zijn ook DROMMELS bij het wel en wee van het zandvoortse station betrokken geweest. Zo was Arie DROMMEL voorman-lijnwerker. Diens zoon Pieter bracht het tot ploegbaas bij de maatschappij. Een andere zoon Dirk DROMMEL was seinhuiswachter en heeft hier tientallen jaren de wissels en overwegbomen bediend.

Ton DROMMEL heeft met het aan de oppervlakte brengen van deze gegevens o.i. een goed stuk werk gedaan en wij hebben er met zijn toestemming graag een plaats aan willen geven in dit nummer.

Welkom aan nieuwe leden!

Ook aan de rubriek onder dit opschrift hopen we op gezette tijden in ons nieuwe verenigingsblad een plaats te kunnen geven.

We beginnen in dit eerste nummer met de ledenaanwinst van de laatste tijd te vermelden.

Een hartelijk welkom in onze gelederen aan het adres van :

- Mevr.M.Kroder-Holsteijn, Keesomstraat 10
- Mevr.T.van der Spek, van Lennepweg 42hs;
- J.van Dongen, Tolweg 20rd ;
- A.Koper, van Lennepweg 59/8;
- H.H.Paap, Huis te Wisselaan 12, Santpoort (Noord);
- de Heer en Mevr.Schaap - Bannink, Willemstraat 19.

En als 't ware OP DE VALREEP gaven zich als lid op, de heren H.C.Bakker, Keesomstraat 26 en J.M.Bluijs, Haltestraat 70. Ook hen geldt dus ons hartelijk welkom !

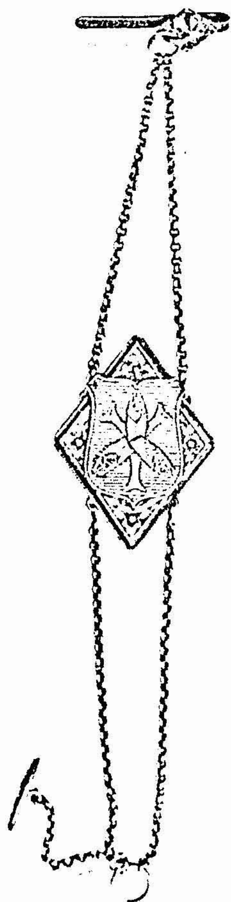
„Bodebus"

Velen zal sedert kennisname van een uitvoerig artikel in Zandvoorts Nieuwsblad van 11 december j.l. en wellicht bij het toevallig kijken naar de betreffende NOS-rubriek "Van gewest tot gewest" nog meer licht zijn opgegaan over de vraag wat met een "bodebus" wordt bedoeld.

In dit artikel en in die uitzending ging het namelijk over een unieke expositie in de Dorpshoeve van Schipluiden van de "Hollandsche bodebussen".

De grote organisator van deze expositie was de gemeentebode van die plaats, de heer M.Agterberg !

Laatstgenoemde heeft ook ons op het spoor gezet van de "bodebus", die Zandvoort in vroeger jaren rijk was. Hiernaast is daarvan een afbeelding geplaatst.

Tussen haakjes : de zandvoortse "bodebus" maakte deel uit van de tentoonstelling in Schipluiden !

Volgens de heer Agterberg gaat de geschiedenis van de bodebus terug tot in de vroegste middeleeuwen. Bodes die berichten moesten overbrengen, droegen deze geschreven berichten in een bus aan een gordel ! Dit laatste verklaart de benaming "bodebus".

Maar zal iemand opmerken : het voorwerp hiernaast afgebeeld, heeft toch weinig met een "bus" te maken als men let op de vorm. Dit is waar, doch men moèt weten dat dit attribuut naderhand tevens werd beschouwd als een onderscheidingsteken, gedragen door boden in dienst van bestuurslichamen, zoals de Provinciale Staten, Gemeenbesturen, Hoogheemraadschappen, Waterschappen en Polders en door de boden van de Kamers der Staten Generaal.

De zandvoortse "bodebus" - vergeleken bij andere nog van betrekkelijk jonge datum - had inderdaad het karakter van "onderscheidingsteken" voor de gemeentebode, tevens concierge van het gemeentehuis. De verplichting tot het dragen ervan berustte indertijd op een raadsverordening van 10 mei 1921.

Het is mede aan de zorg van de in 1975 met pensioen vertrokken bodeconcierge Arend van Duijn te danken, dat de zandvoortse "bodebus" al geruime tijd een onderdeel vormt van de permanente expositie in het Cultureel Centrum alhier.

Vanaf de vijftiende eeuw hebben sierkunstenaars en zilversmeden vaak zeer waardevolle exemplaren weten te ontwerpen, waarvan de expositie in Schipluiden een kleurrijke indruk gaf !

Rest ons nog te vermelden, dat de heer Agterberg een keurig verzorgd boekwerkje samenstelde, dat een interessante inventarisatie in beeld bevat van bodebussen van gemeenten en waterschap-

pen in Noord- en Zuid-Holland.

Wie in het onderwerp geinteresseerd is kan dit boekwerkje tegen f. 5.- - exclusief portokosten voor toezending - bij de heer Agterberg bestellen.

De schrijver hoopt - aldus in het voorwoord - met dit boekwerkje er o.a. toe bij te dragen, dat het dragen van de "bodebus" weer in ere wordt hersteld !

"Zou dit althans bij bepaalde gelegenheden ook in Zandvoort niet mogelijk zijn ?", zo vragen wij --

BOMSCHUIT BOUWCLUB

Van de heer H.C.Bakker, secretaris van de Zandvoortse Bomschuit Bouwclub ontvingen wij het volgende epistel.

Onze club dankt zijn naam aan een vissersvaartuig uit de vorige eeuw. Het doel van de club is om wat aan historische zaken en voorwerpen uit Zandvoort verdween, opschaal gebouwd weer tot leven te brengen.

Zijn het Genootschap "Oud Zandvoort" en de Folkloreverenigíng "De Wurf" werkzaam op het gebied van de klederdracht en volksgebruiken en voor nog vele andere zaken op cultuur-historisch terrein, dan mag de Bomschuit

Bouwclub misschien wel gezien worden als de technische tak aan deze "cultuur-boom" ! Hoe dit ook zij, de samenwerking met beide andere verenigingen is zeer goed te noemen !

Onze aktiviteiten - aldus de heer Bakker - zijn vooral gericht op die onderdelen van het zandvoortse levenspatroon, die te maken hadden met het vakmanschap en de "broodwinning" van onze voorouders.

Het resultaat van onze werkzaamheden heeft u reeds in ogenschouw kunnen nemen op de kunstmarkt van 5 mei en op de markt tijdens de open dag in de maand juli van dit jaar.

Indien alles volgens plan verloopt zal het model van de Bomschuit het volgend jaar ter bezichtiging kunnen worden opgesteld; een werkstuk waaraan dan ruim drie jaar is gewerkt. Dit mag dan zeker wel als een bekroning van vele inspanningen worden gezien !

Een der andere op stapel staande projecten is de badkoets - vroeger een bekend verschijnsel op het zandvoortse strand. De herinnering aan de vroegere hulpverlening ter zee door de zandvoorters willen wij trachten op te roepen door de bouw van een model van de toenmalige roeireddingboot met bijbehorende lanceerwagen.

Verder staan nog op het programma de bouw van een Schelpenkar en van de oude Watertoren, welke laatste in de veertiger jaren een roemloos einde vond

aldus besluit de heer Bakker zijn artikel. --

Aan deze informatie over de doelstellingen en vorderingen van deze aktieve groep mensen mogen wij toevoegen, dat het adres van de club luidt : Keesomstraat 26, 2041 XW - Zandvoort; telefoon : 02507 - 15836.

Ledenwerfactie

Bij de aanvang van het nieuwe jaar en met de viering van het tweede lustrum van ons verenigingsbestaan in het verschiet, willen wij actie voeren voor een flinke uitbreiding van het aantal leden en donateurs. "De Klink" zal daarom ook in brievenbussen terechtkomen van hen, die tot dusver nog niet alszodanig bij ons teboek staan. Hun aanmelding zullen wij bizonder op prijs stellen. Vooral voor hen ook mag het volgende dienen ter informatie.

Het Genootschap "Oud Zandvoort" stelt zich ten doel belangstelling te bevorderen voor- bestudering aan te moedigen van de geschiedenis van Zandvoort, alsmede belangstelling te wekken voor het heden en de toekomst van die gemeente !

Ter bereiking van het doel richt de vereniging zich o.a. op de eigen werkzaamheid van de leden, het conserveren van al hetgeen op het gebied van karakteristieke zaken en oudheidkundige voorwerpen voorhanden is en op de samenstelling van wetenschappelijke studies !

Het bestuur bestaat uit de volgende personen :

Ir.C.J.Wagenaar, Kostverlorenstraat 23 (2042 PA) - telef.13999;- voorzitter - P.Brune, Westerparkstraat 27 (2042 AV) - telef.12546; - secretaris - en de leden Th.B.M.Hilbers en J.A.Steen. Penningmeester is de heer T.R.Althuisius, Louis Davidsstraat 12 (2042 LS) - telef. 13534 ---

Wijziging en uitbreiding van het bestuur zijn op het ogenblik in overweging -

De contributie bedraagt gemiddeld f. 10.- (minimaal) per jaar; een donatie f. 25.- (minimaal) per jaar. De bankrelatie is : Algemene Bank Nederland N.V. Zandvoort; rek.no. 56.57.38.305 -Het gironummer van de bank luidt : 9711 --

Uit de kronieken

De inhoud van deze "vaste" rubriek zal vooral ditmaal nog niet geheel door het opschrift worden gedekt. De bedoeling is om hier wat historische wetenswaardigheden neer te schrijven.

+ Bij de afgraving van het volkstuincomplex in Nieuw-Noord kwamen enkele jaren geleden in een veenlaag dikke boomstammen, takken, beukenootjes en goed geconserveerde eikels voor de dag ! De vraag rees toen : zou op deze plaats in vroeger jaren een bos hebben gestaan ?
+ In de Noordbuurt zijn bij graafwerkzaamhede goede (tegel)-vondsten gedaan.
+ In het terrein van het binnen-circuit worde regelmatig gebruiksvoorwerpen en dergelijke gevonden.

+ Volgens het betreffende burgerlijke standregister zijn in het jaar 1816 op het zandvoortse strand een groot aantal lijken aangespoeld, waaronder dat van een scheepskapitein. Het is tot dusver niet duidelijk geworden met welke stranding of scheepsramp deze gebeurtenis te maken heeft gehad !

Allerlei

!! De Kostuumvereniging Nederland, secretariaat Cultureel Centrum Zandvoort, zond via haar verenigingsorgaan een kleurenfoto van de z.g."Wurf"-kamer aan haar leden toe -

!! De gemeente Zandvoort kocht onlangs uit particulier bezit een verzameling aan van dia's van oud Zandvoort -

!! Idem van de firma Bakels een aantal foto's van het vroegere Zandvoort ten behoeve van het gemeentelijk foto-archief -

!! Dia-lezingen op scholen en verenigingsavonden vinden geregeld plaats. Zo zal op woensdagavond 28 januari a.s. vanwege het Genootschap "Oud Zandvoort" weer een dialezing worden gehouden voor de Ned.Christenvrouwenbond Zandvoort in de Calvijnzaal alhier -

!! Tot heden werd nog geen antwoord ontvangen op het gemeenschappelijk adres dd. 11 november 1980 van "Wurf","Oud Zandvoort" en Bomschuit Bouwclub aan de gemeenteraad over voortbestaan van het Cultureel Centrum alhier nà 1 januari 1981 -

!! In verband met de viering van het 100-jarig bestaan van de spoorweg Haarlem-Zandvoort is het genootschapsbestuur benaderd voor de samenstelling van een foto-gedenkboek (zie verder bldz.14

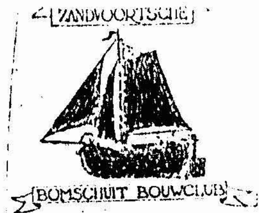
Mr.J.W.Groesbeek, oud-rijks archivaris van Noord-Holland schreef een omvangrijk boekwerk, dat bij de uitgeverij Elmar bv te Rijswijk zal verschijnen onder de titel "Middeleeuwse Kastelen van Noord-Holland, hun bewoners en hun bewogen geschiedenis" -

Van de kastelen die ooit het Noordhollands landschap sierden, is nog slechts een zevental overgebleven, waarvan enkele in hun min of meer oorspronkelijke staat. Daarnaast bestaat een tiental ruïnes. Van ongeveer zeventig kastelen uit de Middeleeuwen kan het bestaan worden aangetoond.

De schrijver heeft na uitvoerig archief- en literatuuronderzoek getracht de geschiedenis van de kastelen en hun bewoners opnieuw tot leven te brengen.

De tekst wordt toegelicht aan de hand van ruim honderd afbeeldingen van oude tekeningen kaarten en foto's !

De prijs van het boek is f. 49,90. Nà verschijning in februari 1981 : f. 59,90. Bestellingen kunnen plaatsvinden bij de boekhandelaar -

Het bestuur van de Zandvoortse Bomschuit Bouwclub wenst leden en bekenden een voorspoedig 1981 -----

Allerlei (vervolg)

!! Op uitnodiging van de wethouder van culturele zaken, de heer I.M.Aukema, aan een 25-tal organisaties, instellingen en groeperingen op cultureel gebied in deze gemeente, zal op dinsdagavond, 13 januari a.s. in het Cultureel Centrum een bespreking worden gehouden over o.a. de mogelijke instelling van een Culturele Raad Zandvoort -

Goede contacten

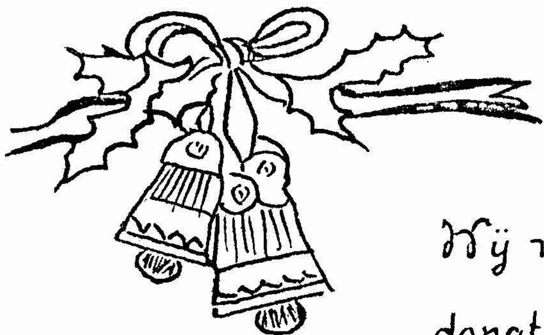
onderhoudt het Genootschap "Oud Zandvoort" met de Stichting Historisch Museum Zuid-Kennemerland - voorzitter ons lid Jhr.F.W.A. Beelaerts van Blokland - -; de Vereniging Haerlem; de Vereniging Oud Heemstede-Bennebroek; de Stichting "Meer-Historie"(Haarlemmermeer); het Genootschap "Oud Katwijk" en dat van "Oud Noordwijk"; het visserijmuseum te Vlaardingen en op plaatselijk niveau o.a. met de Zandvoortse Folkloreverenigin "De Wurf"; de Bomschuit Bouwclub en de Stichting tot behoud en instandhouding van "Groot Bentveld" -

Viering tweede lustrum!

Zou u de datum van vrijdag 16 januari 1981 in uw agenda willen noteren ?? Dan wordt in gebouw "DE KROCHT" de jaarlijkse Genootschapsavond gehouden, die deze keer een extra feestelijk tintje zal hebben in verband met het feit dat het Genootschap "Oud Zandvoort" op 11 december 1980 10 jaar bestond !
Aan de voorbereiding van een aantrekkelijk programma wordt op dit moment al druk gewerkt.
Muzikale medewerking voor deze feestelijke avond hebben wij reeds gekregen van het bekende Dames Vokaal Ensemble. Ook is een beroep gedaan op onze zustervereniging "De Wurf". Op het programma staat eveneens de vertoning van een gedeelte van de kleurenfilm "Leven en werken in het vroegere Zandvoort"

Contributie – donatie

Mogen wij u voorzover nodig ook nog even herinneren aan de contributie / donatiebetaling 1980 en/of 1981 ? De wijze waarop dit kan geschieden staat aangegeven onder de rubriek "Ledenwerfactie" in dit blad -

Wij wensen onze leden en donateurs in gezin, beroep of bedrijf een in elk opzicht voorspoedig nieuwjaar toe. Ook hen die wij verder met dit blad willen bereiken gelden onze beste wensen voor 1981!

Bij de plaat op de voorzijde -

Hierop staan Zandvoorters afgebeeld in een klederdracht van omstreeks 1850 -
De afbeelding is ontleend aan "Nederlandsche kleederdragten" van Valentijn Bing en Braet von Ueberfeldt -